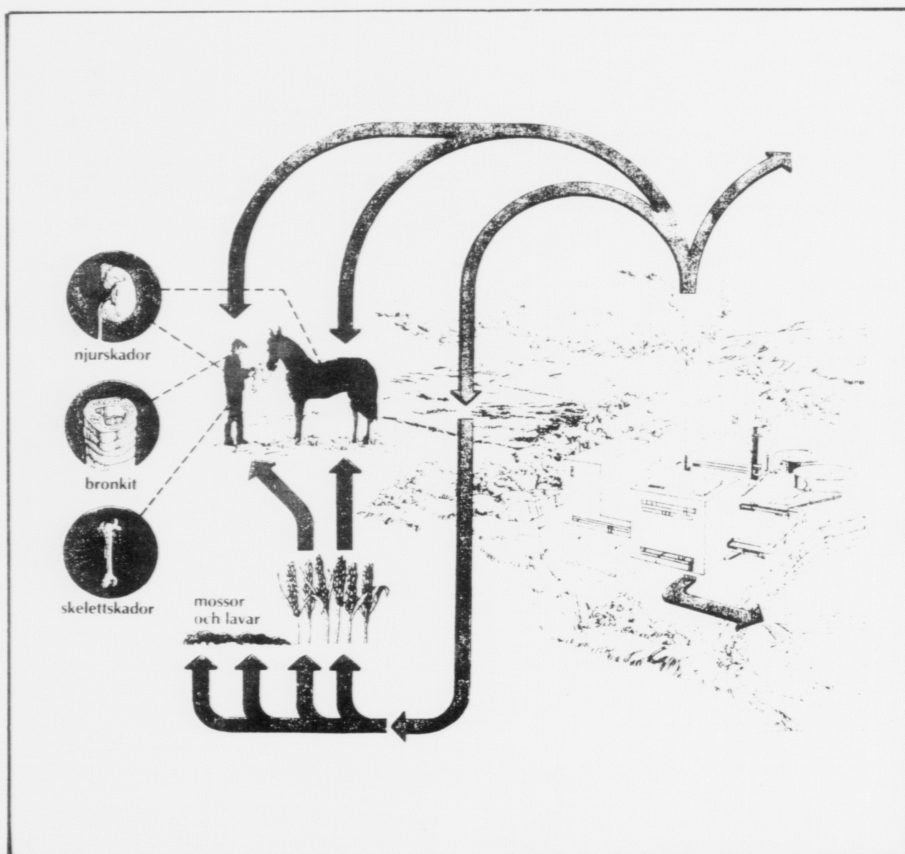

Alt ov stórar nøgdir av tí tunga málmevnum kadmium kann elva til nyraskaða, brónkítis og skaða í beinagrindina. Smáar nøgdir av kadmium fáa vit í okkum fyrst og fremst gjøgnum matin, til dømis í breyði, frukt og mjólkavørnum. Innvølmatur inniheldur heilt vist munandi meira av kadmium, men vit eta ikki so vorðnan mat eins reglubundið. Sigarettroykjarar fáa í seg meira enn onnur, eftirsum tubbakkíð inniheldur kadmium.

Kadmium finnst partvist sum dálking í kunsttøð og í ruskinum í reinsuwerkum sum viðhvørt verður nýtt til tøð, lutvist við tøð, at tøð sleppur út beinleiðis, t.d. tá ið plastevni verður brennt og frá málmidnaði. Í Svøríki varð bann sett fyrri nýtslu av kadmium fyrsta juli 1982).

Málmevnið verður tikið upp úr jørðini av plantunum og verður við føði, breyðkorni, frukt og grønmeti leitt víðari til djór og menniskjur. Planturnar taka mest upp, har jørðin er súrgað, eftirsum kadmium har hevur lættast við at loysast úr bønum. Maðkar og larvur taka upp kadmium ógvuliga lætt, og verða hesi djór

tess vegna nýtt, tá ið kannast skal, hvussu nógv kadmium finst í náttúruni.

Í kroppinum flytir blóðið kadmium gjøgnum livrina til nýtuni, har tað goymist. Tað tekur umleið tiggju ár ella meira hjá kroppinum at avgeva helmingin av kadmium sinum, við landinum og skarninum, og siga vit tí, at kadmium hevur eina livfrøðiliga helmingstíð upp á tiggju ár.

Tiverri ber tó ikki til framanundan at siga alt um eginleikarnar hjá einum ávisum evni, eins og vit ikki vita um alt, ið fer fram í náttúruni. Visindamenn innan ávis oki hava eina ábyrgd í hesum a kanna hvussu tey ymsku evnini ávirka menniskjur, plantur og djór.

Kunnleiki um sovorðið er neyðugur til tess at kunna gera tiltøk í tí at verja umhvørvi menniskjanna frá skaðiligum árinum av evnum, sum eru rundan um okkum.

Jan Erik Kihlström er professari í djóra- og náttúrufrøði á djórafrøðisliga stovninum, Upsala frøðskaparsetur. Hann og meðarbeidarar hansara kanna fyrst og fremst árinini av umhvørvis- eiturevnini á norng og tilvokstur.

Havn skal nú gerast á Sundi

— Líkist fyrireiking til Sundsdepilin

Tórshavnar býráð fer á fundi í kvøld at taka støðu til eitt uppskot um havnarbygging inni á Sundi. Ætlanin er at gera veg og planar lendið innanfyri Sundsá, og grótið skal so nýttast til atløgubryggju. Landsbyggifelagið hevur gjørt skitsuætlan fyrri havnarnevndina, og sambært ætlanini skulu o. u. 40.000 fermetrar planerast til havnar- og virkislendi.

Havnarnevndin hevur góðkent uppskotið. Í tilráðingini frá nevndini verður ætlanin hjá Hans Mortensen um Sundsdepilin ikki nevnd við einum orði. Men okkurt bendir á, at skyldskapur kortini er millum havnarætlanina á Sundi og Sundsdepilin, tí í Dagblaðnum í gjár sigur formaðurin í havnarnevndini, Arnstein Niclasen, at "útbyggingin á Sundi m.a. kemur at leggja grundarlag undir víðari samráðingum um ætlaða miðdepilin á Sundi".

Í aðra nevnd

Býráðið valdi annars í februar mánaði eina nevnd, sum skal samráðast við Hans Mortensen. Í tí nevndini sita býráðsformaðurin Poul Michelsen, Eliesar Arge og Tórfinn Smith. Henda nevndin hevur havt ein fund við Hans Mortensen, og tann fundurin var fyrst í mars mánaði.

Tað hevði verið skeiðt á mær at komið við detaljum um, hvat hendi á tí fundinum. Tað hevði ikki borið til, tí har kom einki fram, sigur Tórfinn Smith. Nevndin samdist um, at kanningar skulu gerast, so finnst kann fram til, um tað ber til at byggja á Sundi og hvar.

— Síðan er mær vitandi einki hent í málinum. Til eg nú siggi tað í tilráðingini frá havnarnevndini til býráðsfundin í kvøld. Eg skilji ikki, hvi býráðið setur eina serstaka nevnd at víðgera málið um Sundsdepilin og letur einki heilt aðrari nevnd tað upp

í hendur, sigur Tórfinn Smith, sum ikki ivast í, at málið um havnarætlanina í veruleikanum snýr seg um at leggja grundarlag undir Sundsdepilin.

— Eg kann, sum er, ikki siga, hvørja støðu eg taki í málinum, tí vit mugu fyrst hava at vita, um ætlanin er at skapa nýggj arbeiðsplass ella bara at flyta nøkur, sigur Tórfinn Smith.

randi

Í kvøld kl. 20 hava Alf Bjerke og Ulla Jannesson konsert í kirkjuni í Kirkjubø. Tey ganga bæði á Kgl. danska Musikkonservatorinum og spæla fyrri tað mesta barokk-tónleik. Hann spælir bratch og hon cembalo.

Tey skulu hava fleiri aðrar konsertir á vitjanini í Føroyum. Sunnudagin kl. 16 hava tey konsert í Christianskirkjuni í Klaksvík og kl. 19 í kirkjuni á Viðareði. Ætlanin er eisini at hava konsertir í Funnings kirkju og í Glyvra kirkju.

